

Fugler og havvind

Morten Helberg, rådgiver

BirdLife Norge

Norsk partner av BirdLife International
(10 millioner medlemmer og
støttespillere, 120 globale partnere).

13.500 medlemmer i Norge –
i sterk vekst

50 lokallag og fylkesavdelinger i
alle fylker

Jobber med utgangspunkt i nasjonale
og internasjonale miljømål

Havet er sjøfuglenes levesteder!

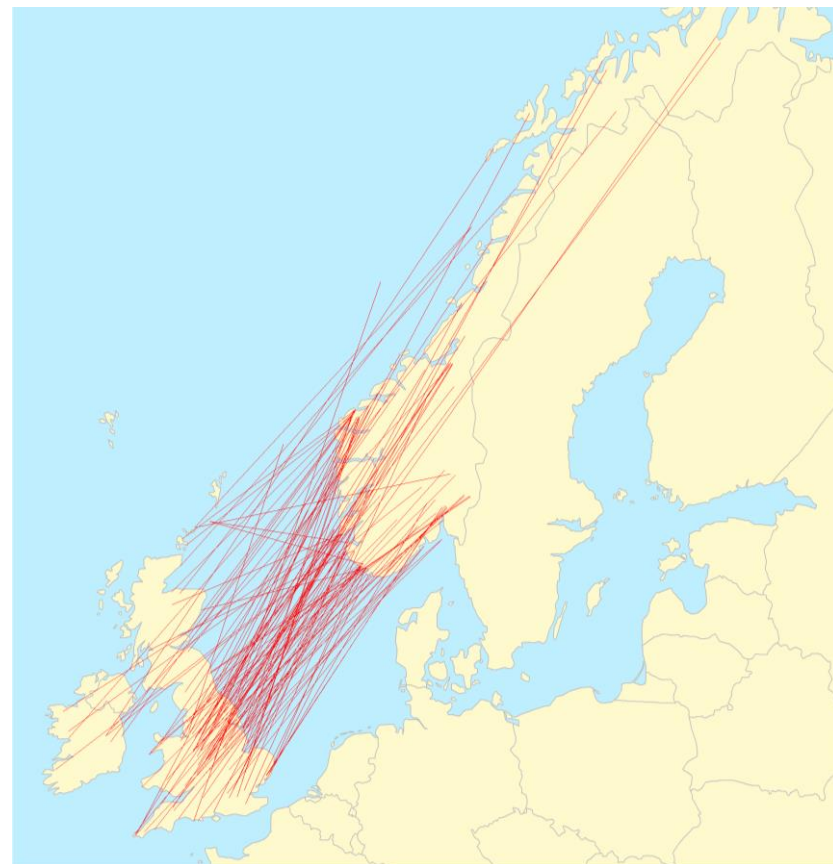
- I alt 54 sjøfuglarter lever i norske kyst- og havområder. Hele 32 av dem er oppført på den norske rødlista fra 2021.
- De norske sjøfuglbestandene utgjør hele 20–25 prosent av all sjøfugl som hekker i Europa. Norge har derfor et betydelig nasjonalt og internasjonalt forvaltningsansvar for sjøfugl.
- Vårt ansvar gjelder særlig bestandene av havhest, storskarv, toppskarv, praktærflugl, fiskemåke, sildemåke, polarmåke, svartbak, ismåke, polarlomvi, alkekonge, teist og lunde (25 % eller mer av bestanden – ansvarsarter).
- 80 prosent av sjøfuglene forsvunnet fra norske fuglefjell siden 1970.
- Bare i løpet av tiårsperioden 2005–2015 forsvant 30 prosent av sjøfuglene på det norske fastlandet.

Trekkende fugler

Under: Gjenfunn rødvingetrost Norge - Storbritannia

(kilde: Stavanger museum)

- Mange fuglearter trekker ned langs kysten eller lengre ut i havet.
- Sør i Norge legger millioner av trekkfugler (100 mill.) ut på sjøreiser for å nå land på andre siden: vår og høst krysses Nordsjøen på vei til hekke- og overvintringssteder.
- I Norge har vi cirka 235 hekkende fuglearter, og svært mange av disse har potensiale til å bli påvirket av havvindsatsingen i Norge på sin vei ut eller inn av landet.
- 40 prosent av artene på det norske fastlandet er oppført på rødlista Artsdatabanken presenterte 24. november 2021.

Påvirkning

- Påvirkes gjennom
 - 1) Kollisjoner
 - 2) tap av leveområde
(f.eks.næringsområder p.g.a. unnvikelse)
 - 3) barriereeffekter
- Ulike arter er sårbare for ulike effekter
- Sjøfugler: lang levetid - høy dødelighet ekstra alvorlig
- Tap av levesteder ifm. havvind får mye oppmerksomhet i Europa

Kunnskap

- Sjøfugler bruker enorme havområder gjennom året
- Trekkfugler følger ledelinjer (utenfor kystlinje og strategiske steder å krysse hav) – men også bred front
- Mange trekker primært på åpent hav lagt fra land (joer, krykkje, sabinemåke, lirer)
- Radar Guleslettene: flyvehøyde 0-300 meter (trost m.m., ytre kyst)
- Noe kunnskap om noen arter (SEATRACK/SEAPOP)
- Store kunnskapshull – arter, områder og trek, samt flygehøyde
- Mange arter som ikke er sjøfugler trekker om natten (70 %)

A group of black and white seabirds, likely guillemots, are standing on a rocky shore. The birds have dark heads and backs with white underparts. They are positioned in the foreground and middle ground, looking in various directions. The background is a soft, out-of-focus grey.

Nasjonalt miljømål:

- Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og **utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres** (kilde: Miljødirektoratet)

Betyr: Negative faktorer minkes og ingen nye negative faktorar

Fremtiden og utgangspunkt:

Pluss for naturen

Arealplanlegging og lokalisering

Samme viktig prinsipper som på land

- Følge gode, overordnede arealplaner
- Naturen vektlegges: nasjonale miljømål og makt til miljømyndigheter
- Basert på god kunnskap
- Ved kunnskapsmangel – føre-vare-prinsippet må inn – prosjekter med stort skadepotesial bør skrinlegges

A booby is shown swimming in blue water, creating ripples. The background is a soft-focus bokeh of light reflections on water. The text is overlaid on the right side of the image.

Hovedprinsipper

Unngå samlokalisering med viktige naturverdier

Permanente avbøtende tiltak

Produskjonstopp i perioder med særlige store fuglebevegelser